

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва

Кафедра музично-драматичного театру

СЦЕНІЧНА МОВА

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу
для здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі
спеціальності

026 «Сценічне мистецтво»,

ОП «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно»

Харків – 2023

УДК 792.028.3:808.55
С 92

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 4 від 27.11.2023 р.)

Рецензенти:

Космін Л. Г., ст. викладач кафедри музично-драматичного театру Харківської державної академії культури, заслужений працівник культури України

Борис І.О., заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри майстерності актора, декан факультету сценічного мистецтва Харківської державної академії культури, заслужений діяч мистецтв України

Укладач:

Т.М.Циганська, старший викладач кафедри музично-драматичного театру Харківської державної академії культури, заслужена артистка України

Сценічна мова : прогр. та навч.-метод. матеріали до курсу для здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спец. 026 «Сценічне мистецтво», ОП «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т сценіч. мистецтва, Каф. музич.-драмат. театру ; уклад. Т. М. Циганська. Харків : ХДАК, 2023. 15 с.

Для викладачів та студентів-бакалаврів спеціальності 026 «Сценічне мистецтво».

УДК 792.028.3:808.55](073)

ЗМІСТ

Загальна інформація про дисципліну	4
Анотація дисципліни	4
Політика дисципліни	7
Методичні рекомендації до практичних та індивідуальних занять	8
Самостійна робота	9
Перелік питань для самоконтролю студентів	9
Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	10
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	12
Рекомендовані джерела інформації	12

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1	Назва дисципліни	Сценічна мова
2	Викладач	Циганська Тетяна Михайлівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	tetiana_tsyhanska@xdak.ukr.education
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
5	Рік підготовки	4
6	Семестр	7
7	Лекції (год.)	–
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	20
9	Самостійна робота (год.)	70
10	Індивідуальна робота (год.)	15
11	Кількість кредитів	3,5
12	Загальна кількість годин	180
13	Види поточного контролю	Підсумкові покази, усне опитування
14	Вид підсумкового контролю	іспит

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Сценічна мова» покликана допомогти студентам усвідомити значення сценічного слова у сценічному творі і домогтися виразної, емоційної мови на сцені.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Сценічна мова» - обов'язкова навчальна дисципліна, яка є частиною загальної системи викладання фахових дисциплін, для виховання та різнобічного гармонійного розвитку фахівців спеціалізації «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно».

Набуті знання та уміння можуть бути використані при вивченні дисциплін «Основи вокального виконавства», «Комплексна система пластичного виховання актора: Ритміка», «Майстерність актора», «Робота актора в поетичному театрі», «Специфіка роботи актора в кіно», «Специфіка роботи актора в музично-драматичному театрі».

2.3. Мета вивчення дисципліни – забезпечення набуття студентами ключових фахових компетентностей з освітньої програми «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно», формування теоретичних знань і умінь щодо поєднання технічних та творчих завдань при вихованні голосомовних навичок, розвиток орфоепічної культури студента, знань про засоби підвищення віршованої виразності та використання цих знань під час виконання поеми. Засвоєння теми «Монолог. Форми монологу. Особливості роботи над монологом у різних жанрах. Сценічне виконання і взаємодія» та використання цих знань в роботі над монологом.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

- Поєднання технічних та творчих завдань при удосконаленні голосомовних навичок;
- Удосконалення орфоепічної культури студента та подальша робота над чіткістю дикції;
- Створення яскравих образів героїв поеми та оповідача;
- Спираючись на отримані знання щодо техніки виконання віршованої форми, втілити їх в роботі над поемою;
- Провести ідейно-тематичний аналіз поеми, дієвий, аналіз композиційної будови і знайти конфлікт;
- Звертаючись до інтернет-ресурсів в умовах дистанційного навчання, знайти нові цікаві вправи для проведення складного голосомовного тренінгу на практичних заняттях;
- Удосконалювати інтонаційну та мелодійну виразність під час роботи над поемою;
- На прикладі роботи над монологом оволодіти процесом словесної дії, законами і навичками монологічної мови;
- Провести попереднє знайомство з твором: історією його народження, його місцем у творчості автора і в історичному розвитку літератури;
- Перетворити в своїй уяві зміст художньої мови на живий малюнок життя;

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність орієнтуватися у предметній області та розумітися на професійній діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК14. Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості. ЗК15. Здатність приймати нестандартні рішення, вирішувати проблемні ситуації. ЗК16. Здатність к адаптації до нових ситуацій, переоцінці накопиченого досвіду, аналізу своїх можливостей. ЗК17. Здатність працювати в театральному колективі.</p>
<p>Фахові компетентності і спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК1. Здійснювати акторську діяльність у соціально значимих міжнародних, регіональних, обласних, муніципальних театральних установах, спрямованих на художньо-естетичний розвиток усіх категорій населення. ФК2. Генерувати ідеї та здійснювати інтерпретацію сценічного образу (дійової особи вистави). ФК3. Аналізувати (усно і письмово) сценічний твір. ФК7. Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, акторсько-виконавськими) при створенні та презентації сценічного образу. ФК11. Викладати дисципліни, що пов'язані з майстерністю актора у загальноосвітніх школах, організаціях професійної освіти та додаткової освіти для дітей і молоді.</p>

У результаті навчання студенти повинні:

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН1. У процесі навчання та професійної діяльності набути концептуальні знання, включаючи певні знання сучасних досягнень в сценічному мистецтві та виробництві;</p> <p>ПРН2. Вміти критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;</p> <p>ПРН5. Вільно володіти основними положеннями теорії майстерності актора та професійною термінологією.</p> <p>ПРН6. Надавати фахівцям і нефахівцям інформацію, ідеї та власний досвід в галузі професійної діяльності;</p> <p>ПРН7. Ефективно формувати комунікаційну стратегію;</p> <p>ПРН12. Розробляти інноваційні технології в аспекті акторської діяльності, застосовувати їх на практиці, безперервно підвищуючи у цьому власну кваліфікацію;</p> <p>ПРН14. Бути здатним вчитися упродовж життя, здатним до подальшого навчання з високим рівнем автономності;</p> <p>ПРН16. Бути здатним самостійно виконувати творчі завдання.</p>
---	--

3. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не виконання всіх зазначених завдань, до екзамену здобувач не допускається; пропущені заняття мають бути відпрацьовані (всі практичні завдання повинні бути виконані).

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки під час усного опитування та списування у ході контрольних робіт, на іспиті.

Норми академічної етики: дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; використання гаджетів заохочується лише при дистанційній роботі.

3.3. Програма навчальної дисципліни:

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	усього	лек.	пр.	інд.	с.р.
7 семестр					
Тема 1. Регулярний мовний і голосовий тренінг.	2		4	2	15
Тема 2. Робота над словом у виставі.	11		6	6	25
Тема 3. Робота над репертуаром до випускного іспиту.			10	7	30
Усього годин	105		20	15	70

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1-4. Регулярний мовний і голосовий тренінг

Індивідуальне заняття 1. Перевірка стану голосового апарату

Індивідуальне заняття 2. Специфіка читання художнього читання

Студенти вже мають навички самостійної роботи, проводять тренінги з техніки мови на матеріалі віршів (довгий рядок), гексаметра, прислів'їв, скоромовок (ускладнених), з м'ячем, палицею, скакалкою, в русі, стрибках, акробатичних композиціях.

Практичне заняття 5-10. Робота над словом у виставі

Індивідуальне заняття 3. План роботи над художнім твором

Індивідуальне заняття 4. Аналіз літературного твору

Індивідуальне заняття 5. Логіка. Перспектива

Індивідуальне заняття 6. Творчий задум. Образ оповідача

Індивідуальне заняття 7. Проблема характеру в умовах оповідання

Індивідуальне заняття 8. Стиль і жанр

Робота над словом у виставі відбувається обов'язково по методу дійового аналізу. Існує кілька головних моментів. У студента сформовані етапи роботи з текстом. Традиційні: визначити над завдання, наскрізну лінію словесної дії, логічну перспективу, логічні і психологічні паузи, розділові знаки і інтонація, логічний

наголос тощо. По-друге, в сучасній театральній педагогіці переконують в доцільності навчати студента визначати в роботі над роллю події (вихідні, основні, головні, центральні, фінальні), також треба мати навички проживати ці події, активізувати акторську природу, а не позначати її.

Практичне заняття 5-10. Робота над репертуаром до випускного іспиту

Індивідуальне заняття 9. Жест, міміка, мізансцена

Індивідуальне заняття 10. Зміна ритмів, темпів мови

Індивідуальне заняття 11-15. Робота над вірним звучанням

Відбувається робота над текстом літературного твору або композиції по творах, де важливим моментом стає відтворення образу оповідача.

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Давньогрецький мовний хор	15
2.	Мовний хор в поемі І.Франка «Мойсей»	15
3.	Спеціальний мовний тренінг за методикою Л.Курбаса	15
4.	Практична робота над твором за вибором студента	25
Разом		70

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

1. Особливості віршованої форми.
2. В яких випадках не буває пауз на розділових знаках?
3. Три основні системи віршування.
4. Мовні такти.
5. Лірика як рід літератури.
6. Логічний аналіз твору.
7. Твори лірико-епічного жанру: поема, балада, сюжетний вірш, роман в віршах.
8. Ідейно-тематичний аналіз твору.
9. Стопа.
10. Художнє втілення твору.
11. Двоскладові віршовані розміри.

- 12.Словесна дія.
- 13.Лірика. Жанри ліричної поезії.
- 14.Правило протиставлення.
- 15.Трискладові віршовані розміри.
- 16.Правило нового поняття.
- 17.Шестистопний розмір. Баєчний вірш.
- 18.Правило родового відмінку.
- 19.Засоби підвищення віршованої виразності.
- 20.Правило порівняння.
- 21.Види клаузул.
- 22.Правило переліку.
- 23.Засоби римування.
- 24.Інтонування розділових знаків.
- 25.Строфа та її різноманітність.
- 26.Моделі інтонації.
- 27.Тематичний принцип ділення лірики.
- 28.Естрадне втілення твору.

7. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою рубіжних етапів контролю у формі усного опитування та практичного виконання тем курсу. Оцінка залежить від якості виконання завдань самостійної роботи студентів.

Студент повинен вільно орієнтується в поняттях дисципліни, а також застосовувати їх практично; безпомилково виконувати більш складні вправи з дихання, голосу та дикції, контролювати м'язове напруження, особливо голосових зв'язок, правильно виконувати всі практичні завдання; вміти самостійно відпрацьовувати техніку вправ; легко виконувати нові акторські завдання, не втрачаючи акценту на мовну складову.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Сценічна мова» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової кредиту та включає: а) систематичне відвідування занять; б) активність роботи на практичних заняттях; в) вчасне виконання завдань; г) успішні результати

тренінгу, г) оцінка за роботу на індивідуальних заняттях, д) оцінки за виконання усіх завдань самостійної роботи; е) якість виконання техніки.

Розподіл балів, які отримують студенти 7 семестр

			Екзамен	Сума
T1	T2	T3	40	100
15	20	25		

Шкала нарахувань балів за основні форми навчальної діяльності:

опитування – 5 балів

практичні завдання - 5 балів

тренінг – 10 балів

підсумковий контроль (голосомовний пластичний тренінг, завершений літературний твір, крупний фрагмент або композиція на матеріалі вітчизняної або світової літератури, усні відповіді з теорії курсу «Сценічна мова») – 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Робочі програми	1-3
3	Аудіо-візуальні носії інформації (ноутбук, колонки)	1-3
4	Аудиторія (спеціальний зал для занять)	1-3
5	Фортепіано	1-3
6	Фізична присутність партнерів (це групові заняття – до 16 студентів в одній групі)	1-3
7.	Килим на підлогу	1-3

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. / Б. Антоненко-Давидович. - К: Либідь, 1991.
2. Білодід І. К. Закономірності розвитку усної літературної мови. К., 1965, с. 23
3. Бурлуцький А. В. Українське сценічне мовлення в драматичному театрі – від джерел до сьогодення : монографія.– Одеса : Астропринт, 2011.– 211 с.
4. Гладишева А. О. Сценічна мова. / А. О. Гладишева. – К. : КІТМ, 1999. – 2004 с.
5. Гладишева А. О. Сценічна мова. Монологи. Композиції. Моноп’єси. Навчальний посібник-хрестоматія. Біла Церква : ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2013. 368 с.
6. Гладишева А. О. Сценічна мова. Основні поняття та їх тлумачення : навч. посіб. Київ : КДІТМ, 2003. 92 с.
7. Гладишева А.О. Сценічна мова: дикційна та орфоепічна нормативність: навч. посібник Київ: [Червона Рута-Турс], 2007.
8. Грицан Н.В. Техніка сценічного мовлення: навч.-методичний посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.
9. Єрмоленко С. Культура мови на щодень / С. Єрмоленко. – Київ: Довіра, 2000.
10. Ігнатюк М. М., Сулятицький М. І. Свічадо Зореслова : посібник-хрестоматія зі сценічної мови для студ. вищ. навч. закладів к-ри і м-в. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011. 532 с.
11. Ігнатюк М.М. На кону вічності: монолог у мистецтві драматичної вистави: навч. посіб.-хрестоматія для студ. вищих навч. закл. культури і мистецтв. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2005
12. Капська А. Й. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття : навч. посіб. Київ

- : Вища шк., 1990. 175 с.
13. Карасьов М. М. Мистецтво художнього читання. Київ : «Мистецтво», 1965. 148 с.
  14. Климова К. Я. Основи культури і техніки мовлення : навч. посібник. Київ : Ліра – К, 2007. 240 с.
  15. Кобзар Т. В. Сценічна мова. Хрестоматійний збірник текстів для вправ з техніки мови / Т. В. Кобзар. – К., 1998.
  16. Косенко Н. Як правильно говорити українською / Н. Косенко, Т. Вакуленко. – Харків: Книжковий клуб, 2007.
  17. Кравченко Т. Особливості використання мови під час роботи на сцені та в кадрі // Наук. вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І.К. Карпенка-Карого. – К.: ВПП «Компас». – 2018. Вип. 23. – С. 35-41.
  18. Кукуруза Н.В. Літературна композиція: від задуму до сценічного втілення // Навчальний посібник до розділу з навчального курсу “Сценічна мова”. Івано-Франківськ, 2013. 288 с.
  19. Мацько Л. Стилїстика української мови / Л. Мацько, О. Сидоренко, О. Мацько. – Київ: Вища школа, 2003.
  20. Нечаєнко Т. В. Словесна дія : Основи техніки мовлення : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. культури і мистецтв. Київ : ДАКККіМ, 2000. 136 с.
  21. Овчіннікова А. П. П'ять кроків до гарної мови : Мовна комунікація : техніка мовлення / за ред. А. Ю. Цофнаса. Одеса : Фенікс, 2008. 192 с.
  22. Олійник О. Світ українського слова. Ін-ут українознавства Київськ. унту ім. Тараса Шевченка. Київ : «Хрещатик», 1994. 416 с.
  23. Прокопенко Т.М. Дикція: навч. посіб. з курсу "Сцен. мова" – Х.: ХДАК, 2006
  24. Словесна дія. Під ред. Нечаєнко Т. Основи техніки мовлення. / Словесна дія. Під ред. Нечаєнко Т. – Київ, 2000. – (Навчальний посібник).
  25. Сокирко Л.Г. Слово актора: поради з орфоєпії українського сценічного мовлення. - К.: Мистецтво, 1971. - 56 с.
  26. Тоцька Н. Сучасна українська літературна мова : фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія / Н. Тоцька. – К. Либідь, 1981.
  27. Уварова Т.І. Монолог як явище культури: монографія. О.: Астропринт, 2009
  28. уклад. Н. М. Литвиненко. Сценічна мова: прогр. курсу. Х.: ХДАК, 2011
  29. уклад.: В. Ю. Тополевський. Сценічна мова: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самот. роботи студ. 1-4 курсів спец. "Театр. мистецтво" спеціалізація "Актор драм. театру та кіно". Х.: ХДАК, 2012
  30. Українська мова. Енциклопедія. – Київ, 2004. – (Українська енциклопедія ім. М.П. Бажана).

- 31.Хоролець Л. Слово мовлене: значення слова в акторській практиці //Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. Карпенка-Карого, 2016. Вип. 19. С. 36.
- 32.Черкашин Р. Художнє слово на сцені / Р. Черкашин. – Київ: Вища школа, 1989.
33. Черкашин Р. Художнє читання. Техніка та логіка мови : підручник. Київ : Мистецтво, 1955. 123 с.

Допоміжна література:

1. Антологія сучасної новелістики та лірики України 2010 / упоряд. О. Апальков. Канів : «Склянка часу», 2010. 392 с.
2. Антологія української поезії ХХ ст. : від Тичини до Жадана / упоряд. І. Малкович. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2020, 2016 с.
3. Курбас Л. Філософія театру / Л. Курбас; упоряд. М. Лабінський; [ред.. м. Москаленко]. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 917 с.
4. Літургія кохання : Антологія української любовної лірики кінця ХІХ – початку ХХІ століття / упоряд. І. Лучука. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. 728 с.
5. Наконечна О. І. Окремі питання сценічного мовлення в умовах білінгвізму, Одеса 2009.
6. Овчиннікова А. П. Мовленєва комунікація та мистецтво мовлення / А. П. Овчиннікова. – Одеса : Маяк. – 1999. – 253 с.
7. Омеляновська-Чорна П. Софія Федрцева / П. Омеляновська-Чорна – К.: Мистецтво, 1971. – с.25-26.
8. Орфоепічний словник української мови :У 2 т. – К. : Довіра, 2001-2004.
9. Прокопенко Т.М. Правила українського та російського літературного мовлення за їх порівнянням: посіб. з курсу «Сценічна мова». Х.: ХДІК, 1997
10. Сучасна українська мова / О. Д. Пономарів, В. В. Різун та ін.; За ред. О. Д.Пономарева. — 2-ге вид., перероб. — К.: Либідь, 2001.
11. Черкашин Р. О., Фоміна Ю. Г. Ми – березільці: театральні спогади-роздуми / Роман Олексійович Черкашин, Юлія Гаврилівна Фоміна; Упоряд. В. Собіянський; Передм. Наталія Єрмакова. – К.: Акта, 2008. – 345 с.

Інформаційні ресурси

- Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>

- Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека
<http://mtlib.org.ua/>
- Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
<https://korolenko.kharkov.com/>

Навчальне видання

ВОКАЛ

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності
026 «Сценічне мистецтво»,
ОП «Акторське мистецтво музично-драматичного театру»

Укладачі:

Кудрич Людмила Володимирівна,

доцент кафедри музично-драматичного театру Харківської державної академії культури

Манько Світлана Борисівна,

кандидат мистецтвознавства, зав. кафедри естрадного співу Харківської державної академії
культури

Михайлюченко Оксана Миколаївна,

викладач кафедри музично-драматичного театру Харківської державної академії культури

Комп'ютерний набір С. Б. Манько

Комп'ютерна верстка С. Б. Манько

План 2023

Підписано до друку 27.11.2023 р. Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4
ХДАК